TJEDNIK HRVATA U MAĐARSKOJ

HRVATSKI glasnik

XXXIII. godina, 44. broj 2. studenoga 2023. cijena 250 Ft

Foto: Bernadeta Blažetin

Spomen-ploča opatu Nikoli Skotoviću, graditelju župne crkve u Keresturu

4. i 5. stranica

Dan Hrvatskog sabora

3. stranica

Predavanje o Domovinskom ratu

9. stranica

Najbolji tulum u gradu

10. stranica

Zbog čega je ukinuto emitiranje prvog programa Hrvatske televizije?

Ovih je dana jedna od kabelskih televizija, jedina koja je u svojem paketu programa imala prvi program Hrvatske televizije, nakon dugo godina iz paketa izbacila hrvatski program. Time su pogođeni pretplatnici u Baji i okolnim naseljima. S pravom negoduju, i osobno sam dobio primjedbe revoltiranih pretplatnika. Zašto baš program na hrvatskom jeziku, zašto baš program Hrvatske televizije? Koliko se sjećam, prije desetak ili možda i više godina u okviru europskog natječaja kabelska se televizija obvezala i dobila potporu za emitiranje programa na narodnosnim jezicima, pa tako i na hrvatskom. Neshvatljiv je korak da se u Bačkoj, u kojoj je desetak naselja s hrvatskim življem, iz paketa izuzme baš hrvatski program (uzgred i srpski program), a emitiraju primjerice francuski i španjolski televizijski programi. Za pripadnike narodnosti, pa tako i Hrvate u Mađarskoj iznimno je važno da mogu gledati televizijske programe matične države. Preko njih održavaju veze s matičnim narodom, informiraju se o događanjima u matičnoj zemlji, uče i njeguju suvremeni materinski hrvatski jezik, što bitno utječe na nacionalni identitet i uvelike doprinosi njegovu očuvanju.

Upravo prema posljednjem popisu stanovništva iz 2022. godine vidimo poražavajuće podatke u izjašnjavanju i uporabi materinskog jezika u obitelji i prijateljskom krugu. Prema paragrafu 49. Zakona o narodnostima „na područjima nastanjenim narodnostima država – i međunarodnim ugovorima – promiče prijam radijskih i audiovizualnih medijskih usluga matične države i pristup programima javnih službi koji se objavljuju na materinskom jeziku narodnosti." Zbog čega se ukida program Hrvatske televizije koji je bio dostupan bajskim i bačkim

Hrvatima u okolnim naseljima na jedinoj kabelskoj televiziji? Mjerodavne ustanove Hrvata u Mađarskoj ne mogu ostati ravnodušne, hrvatske samouprave od mjesnih i područnih do držav- ne moraju se obratiti i toj televiziji i nadležnim državnim vlastima kako bi se ispunile zakonske obveze.

Stipan Balatinac

Glasnikov tjedan

„Knjiga je u središtu pozornosti, baš kao i ljudi koji pišu: pjesnici, književnici, urednici, novinari, prevoditelji... Oni bez kojih knjiga ne bi ni bilo."

U Mjesecu smo hrvatske knjige. Od prošlog, u 2022. godini, proteklo je godinu dana. Zašto se i otkad u Hrvatskoj obilježava Mjesec hrvatske knjige? Od 1995. godine. Hrvati znaju da „gdo knjige počtuje, knjigami je počtovan" – svega tri desetljeća nakon Gutenberga u vlastitoj tiskari Hrvati su tiskali knjigu na hrvatskoj redakciji staroslavenskog jezika. Bilo je to 1483. godine, kad su mnogi europski narodi tek sanjali o tome da imaju tiskanu knjigu na svojem jeziku. Mjesec hrvatske knjige obilježava se raznovrsnim programima u cijeloj Hrvatskoj, od velikih gradova do najmanjih sela, u školama, na fakultetima, u knjižnicama, knjižarama... Svima je važno biti dio priče i pridonijeti svojim programom tom bogatstvu. Knjiga je u središtu pozornosti, baš kao i ljudi koji pišu: pjesnici, književnici, urednici, novinari, prevoditelji... Oni bez kojih knjiga ne bi ni bilo. Ne bi bilo ni hrvatskih knjiga, knjiga pisanih na hrvatskom jeziku.

Ovogodišnji Mjesec hrvatske knjige 2023. dolazi s geslom „Književnost bez granica!" i posvećen je prevoditeljima i književnom prevođenju. Ima li boljeg gesla za nas? Imamo mi vrsne prevoditelje u redovima hrvatskih intelektualaca u Mađarskoj, književne prevoditelje, ljude od književnosti i struke, samo ih dobro skrivamo. Pa i prešućujemo što su sve preveli. Svejedno knjige govore i govorit će i onda kad nas ne bude. Prije nekoliko su godina lakovjernici i danas neobaviješteni predviđali i predviđaju sumrak pisane riječi i knjige. To se neće dogoditi.

Hrvatska je 1. siječnja ulaskom u šengenski prostor ušla u prostor – doduše ograničen – bez postojanja graničnih kontrola. I tako se pokušava sljedećih mjesec dana, u Mjesecu hrvatske knjige koji traje od 1. listopada do 15. studenoga, zakoračiti u „književni Schengen", u prostor „književnosti bez granica".

Kako ističu organizatori, cilj je ukazati na važnost prevoditelja, izvesti na svjetla pozornice te jezične magove, velike znalce o kojima se malo zna, podsjetiti na neprocjenjivu vrijednost književnog prevođenja zahvaljujući kojemu strana književnost, njezini klasici i suvremenici, hrvatskim čitateljima prestaju biti strani. Zahvaljujući kojima i hrvatska književnost leti preko granica svoje domovine i osvaja daleko i izvan šengenskih granica.

Na tragu tog razmicanja jezičnih barijera ovogodišnji slogan glasi „Nek' ti riječ ne bude strana(c)…". Prevođenje je vještina i ima boljih i najboljih prevoditelja. Ima knjiga koje čitamo ako smo nositelji znanja dvaju ili više jezika ni ne misleći kako čitamo nešto što je prevedeno. Pokušali smo i sami prevesti stih, rečenicu iz romana, novele... Shvatili smo kako su za to potrebne vještine i znanja. Možemo ih možda osvijestiti i sudjelovanjem pa i organiziranjem nekog programa u sklopu Mjeseca hrvatske knjige i u svojoj sredini. I još nisam ni spomenula Nacionalni kviz za poticanje čitanja koji ove godine nosi naziv „Pronađeni u prijevodu", Čitateljski maraton i Booktube te Storytelling – pričaonicu.

Branka Pavić Blažetin

HRVATSKI glasnik

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

„Hrvatski gitarski kvartet" oduševio nastupom u Glazbenoj akademiji „Ferenc Liszt" u Budimpešti

Nastupom u dvorani Solti Glazbene akademije „Ferenc Liszt" u Budimpešti 10. listopada 2023. Hrvatski gitarski kvartet zaokružio je svoju ovogodišnju turneju. Virtuozi Zoran Dukić, Petrit Çeku, Maroje Brčić i Tvrtko Sarić prvi su zajednički koncert održali 2016. godine pod imenom „Četiri gitare" te već sljedeće godine dobivaju Nagradu „Orlando" za najbolji koncert Dubrovačkih ljetnih igara. Godine 2020. kvartet je u suradnji s još četvero kolega gitarista (Morana Pešutić, Pedro Riberio Rodrigues, Tomislav Vukšić i Krešimir Bedek) objavio album „Guitarrismo" u izdanju Croatia Recordsa, koji je nominiran za glazbenu nagradu „Porin" u dvjema kategorijama.

Iako i pojedinačno uspješno djeluju diljem svijeta, od 2020. nastavljaju nastupe zajedno pod imenom „Hrvatski gitarski kvartet" te svake godine održe dvije turneje. Prošle godine nastupili su u Sloveniji, pretprošle godine u Češkoj, a ove godine u Mađarskoj – u Pečuhu i Budimpešti. U njihovu programu bitno mjesto zauzimaju hrvatski skladatelji, pa su na koncertu u Mađarskoj osim djela L. Boccherinija, A. Vivaldija, A. Piazzolle i

U dvorani Solti Glazbene akademije „Ferenc Liszt" (Foto: mvep.hr)

S. Prokofjeva izveli i skladbe hrvatskih autora N. Njirića, G. Tudora, Y. Juranića, M. Miletića.

Program je organiziralo veleposlanstvo RH u Mađarskoj uz potporu Ministarstva vanjskih poslova RH.

Kršul

Dan Hrvatskog sabora obilježen koncertom u Pečuhu

U povodu Dana Hrvatskog sabora Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu u Hrvatskom kazalištu Pečuh organizirao je 9. listopada 2023. koncert Hrvatskog gitarskog kvarteta. Nastup i gostovanje ostvareno je uz potporu Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske. Na poziv generalnog konzula Drage Horvata odazvali su se osim predstavnika Hrvata u Mađarskoj i politički dužnosnici grada Pečuha i dviju županija, baranjske i šomođske, kao i neki gradonačelnici pograničnih gradova.

Prije samog koncerta nazočnima se obratio generalni konzul Drago Horvat podsjećajući kako 8. listopada Republika Hrvatska i Hrvati diljem svijeta obilježavaju spomendan Hrvatskoga sabora, koji je toga dana 1991. godine jednoglasno donio odluku o raskidu svih državnopravnih veza s bivšom SFRJ. Sabor je pritom utvrdio kako Republika Hrvatska više ne smatra legitimnim ili legalnim nijedno tijelo bivše države. Jednako tako nevaljanim je proglasio sve pravne akte tijela koja su nastupala u ime bivše federacije te je bivša država na taj način prestala postojati. Zbog tih okolnosti i mogućih zračnih napada povijesna je sjednica održana 8. listopada 1991. u podrumu Inine zgrade u Šubićevoj ulici.

Hrvatski gitarski kvartet (Zoran Dukić, Petrit Çeku, Maroje Brčić i Tvrtko Sarić) izveo je niz skladbi: Luigi Boccherini, Fandango, Antonio Vivaldi, Largo iz Koncerta za violinu, RV 297 (Zima), Astor Piazzolla, Invierno Porteño (Zima), Miroslav Miletić, Suite du bourdon, Gordan Tudor, Bašamar, Sergej Prokofjev, Dva stavka iz Suite Romeo i Julija, op. 75, Zoran Juranić, Bagatelle za kućnu upotrebu, Astor Piazzolla, Concerto para Quinteto.

BPB

Hrvatski gitarski kvartet (Zoran Dukić, Petrit Çeku, Maroje Brčić i Tvrtko Sarić)

Generalni konzul Drago Horvat

Nadgrobni spomenik graditelju crkve

Uoči proštenja Uzvišenja Svetog Križa u Keresturu 10. rujna u sklopu svečane hrvatske svete mise u mjesnoj crkvi blagoslovljena je novopostavljena nadgrobna spomen-ploča hrvatskom graditelju župne crkve opatu Nikoli Skotoviću. Svetu misu predvodio je varaždinski biskup u miru mons. Josip Mrzljak s velečasnim Tomislavom Antekolovićem, župnikom iz Molvi fra Zdravkom Tubom i župnikom iz Goričana Josipom Drvoderićem uz pomoć bogoslova Martina Bencesa. Mjesni župnik Csaba Vaslabán na hrvatskome je jeziku pozdravio biskupa te govorio o životnom putu Nikole Skotovića. Nadgrobna spomen-ploča postavljena je na inicijativu počasnog konzula Republike Hrvatske u Velikoj Kaniži dr. Atile Kosa (koji je rođen u Keresturu), mjesne župe i hrvatske samouprave. Na svečanoj misi nazočili su mnogobrojni gosti iz Republike Hrvatske i Mađarske, koji su i položili vijence: parlamentarni zastupnik Mađarske Péter Cseresnyés, u ime ministra vanjskih i europskih poslova RH dr. sc. Gordana Grlića Radmana njegove izaslanice – savjetnice gđa Tea Karaman i gđa Petra Petrić, u ime veleposlanika Nj. Eksc. Mladena Andrlića diplomatski savjetnik g. Bruno Lopandić i prva tajnica gđa Marina Sikora, u ime Konzulata RH u Velikoj Kaniži počasni konzul dr. Atila Kos, europarlamentarka RH Sunčana Glavak, predsjednik Hrvatske državne samouprave i predsjednik Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH Ivan Gugan, zamjenik župana Međimurske županije Josip Grivec i pročelnik Upravnog odjela za financije Koprivničko-križevačke županije Darko Masnec, načelnik Kerestura Róbert Polgar i predsjednica Hrvatske samouprave Anica Kovač. Hrvatsku misu pjevanjem su uveličali crkveni zbor župe sv. Leonarda iz Goričana i orguljašica Danijela Špoljarić te mladi tamburaši iz Kerestura i Serdahela. Postavljanje spomen-ploče ostvareno je uz financijsku potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske (projekt „Sakralna baština crkve Kerestura").

Ime opata Nikole Skotovića (Miklós Skotovics), graditelja keresturske crkve, odsad će biti mnogo poznatije među vjernicima u Keresturu, a i u cijeloj pomurskoj regiji. Naime, nakon postavljanja mramorne spomen-ploče u njegovu čast u rimokatoličkoj crkvi Uzvišenja Svetog Križa zauvijek će ga pamtiti mještani i posjetitelji crkve. Sve je počelo s osobama koje su počele tragati za poviješću Kerestura jer smatraju očuvanje baštine važnim, a to su bili počasni konzul dr. Atila Kos, predsjednica Hrvatske samouprave Kerestura Anica Kovač i mjesni župnik Csaba Vaslabán.

„Našli smo podatak da je graditelj keresturske crkve bio Nikola Skotović, pisalo je Skotovich, pa smo onda počeli malo istraživati i došli smo do zaključka da je taj opat bio Hrvat, našli smo njegov životopis i vidjeli smo da je rodom iz Karlovca. On je rođen upravo prije 285 godina. I tako je počeo timski rad s idejom da se tom opatu postavi nadgrobna spomen-ploča jer smatramo da je naša dužnost dostojno čuvati baštinu i spomen na one koji su učinili mnogo za vjersku, pa tako i za hrvatsku zajednicu. Inače Kerestur je do 1777. godine pripadao Legradskoj župi, odnosno Zagrebačkoj biskupiji. Tad su u župi bila čak tri hrvatska opata, a jedan od njih bio je Skotović. Mislim da smo postavljanjem spomen-ploče taj povijesni propust izravnali, a sama činjenica da su na našem području službovali hrvatski opati ponovno potvrđuje naše hrvatsko nasljeđe koje ne smijemo zaboraviti, na kojem dalje moramo graditi naš nacionalni identitet", rekao je za naš tjednik na svečanosti posvećenja spomen-ploče počasni konzul dr. Atila Kos.

Na hrvatskoj svetoj misi uoči blagdana mjesni je župnik Csaba Vaslabán, odajući počast hrvatskom opatu i svim pripadnicima hrvatske narodnosti, svoje pozdravne riječi uputio na hrvatskome jeziku te kratko govorio o povijesti crkve: „Prije više od 800 godina benediktinci su na ovom mjestu osnovali opatiju. Ne znamo odakle su došli, s kakvom povijesnom podlogom, ali došli su s dubokom vjerom i nadom koja je formulirana kao moto nove opatije: *Arbor succisa virescit – Orezano drvo ozeleni.* To je postalo proročanstvo jer su Turci posjekli živo stablo cvjetajuće opatije: opatija je uništena, neki su redovnici pobjegli, a mnogi su izgubili živote. Nakon protjerivanja Turaka naseljeno je područje oko opatije. Nova zajednica redovnika više nije bila naseljena, ali je orezano stablo ozelenjelo i dalo novi izdanak: postalo je župa kojom su upravljali župnici opati. Isprva se upravljalo samo imovinom opatije, a zatim je pod brižnim rukama opata Miklósa Skotovicsa zazelenjela i procvjetala ova novogradnja: sagrađena je sadašnja crkva, koja – u skladu s njegovom posljednjom željom – čuva njegovo tijelo u svetom tlu do uskrsnuća. Naš današnji crkveni ispraćaj dostojna je prigoda da odamo počast njegovoj blaženoj uspomeni, uspomeni na svećenika koji je zaređen prije 260 godina. Vjerujemo da nas i danas kao svećenik zagovara kod Boga." Nakon župnikova govora biskup u miru Josip Mrzljak posvetio je mramornu ploču postavljenu u čast graditelju crkve. Slijedilo je hrvatsko misno slavlje uz pratnju mladih hrvatskih pomurskih tamburaša iz Kerestura i Serdahela te crkvenog zbora iz Goričana. Vjernici iz raznih pomurskih mjesta obukli su se u hrvatsku narodnu nošnju naglašavajući time svoju pripadnost hrvatskoj zajednici, kojoj je pripadao i nekadašnji graditelj crkve. Biskup Mrzljak u svojoj je propovijedi istaknuo kako je blagdan Svetog Križa najstariji kršćanski blagdan jer kršćani nisu imali druge blagdane osim nedjelje – tad bi se sastajali, prepričavali što se dogodilo s Isusom, čitali bi svjedočanstva o njemu i učvršćivali svoju vjeru.

„Njihova vjera nije bila samo sjećanje na Isusa nego okupljanje u duhu onoga koji je pobijedio smrt, koji je poslao svoga duha, čiji duh i danas okuplja vjernike u crkvenu zajednicu", rekao je biskup te dodao kako je Isusov put i put s križem, koji nije lagan, a nažalost ljudi često jedni drugima stavljaju dodatni teret na taj križ. Bilo je i onih koji su pomagali Isusu u nošenju križa i neka se vjernici ugledaju na njih i čine to, neka pomažu jedan drugomu u nošenju križa. Tako će svima biti lakše. Na mramornoj novopostavljenoj nadgrobnoj spomen-ploči na hrvatskom i mađarskom jeziku piše: „Ovdje počiva graditelj naše crkve Nikola Skotović (1738-1817)". Ime Nikole Skotovića odsad će zasigurno biti zaštićeno od zaborava. Prema dogovoru zaslužne trojke (počasni konzul, predsjednica i župnik) svake će godine biti organiziran simpozij o Skotoviću na kojem će se razotkrivati potankosti iz povijesti keresturske crkve, vjerskog života odnosno samog graditelja crkve, a u tome će im pomoći i kolege iz Hrvatske. Na taj način pokojni će opat ponovno povezivati narode i vjernike u jednu zajednicu.

Beta

Posvećenje nadgrobne ploče

Hrvatska zajednica s biskupom Josipom Mrzljakom

Nikola Skotović rođen je u Karlovcu (Hrvatska) 1738. godine. Otac mu je bio vojni časnik. Studirao je filozofiju i teologiju kod isusovaca u Zagrebu, gdje je 1760. primljen u sjemenište. Za svećenika je zaređen 1763. godine. Od 1763. godine kućni je kapelan dvije godine u Szöllősgyöröku kod obitelji **Antuna Jankovića, kraljevskog vijećnika, a nakon njegove smrtiprimljen je u Vesprimsku biskupiju. Kapelan je u Mernyeu četiri godine, admin u Miháldu od 1770., a od 1772. godine župnik. Od 26. svibnja 1806. godine opat je i vikar u Keresturu, a službeno je postavljen 18. rujna 1806.** Za opata ga je posvetio biskup Dávid Zsolnay 30. ožujka 1807. Na temelju njegove oporuke od 8. listopada 1816. pokopan je u župnoj crkvi pred Marijinim oltarom, koji je on podigao. Bio je kotarski sudac Zalske županije. U Keresturu je s mnogo truda sagradio novu crkvu, koju je blagoslovio na čast Svetog Križa 1809. godine. Podigao je oltare, dao izraditi orgulje 1815., nabavio zvono i dao sagraditi župnu kuću. Sve je to podrazumijevalo velike troškove – nije stoga ni čudo da je 1817. umro u neimaštini.

Beta

Bogoslov Martin Bences pomogao je oko misnog slavlja

Malonogometni turnir u Santovu – Šokački kup 2023.

U organizaciji Državne udruge šokačkih Hrvata 14. listopada u Santovu je održan već tradicionalni malonogometni turnir – Šokački kup – koji je okupio pet hrvatskih momčadi.

Sudionici malonogometnog turnira u Santovu

U ime organizatora malonogometni turnir u seoskoj sportskoj dvorani otvorio je predsjednik udruge Stipan Kovačev, koji je srdačno pozdravio okupljene. Na poziv organizatora odazvalo se pet od šest pozvanih hrvatskih momčadi: po jedna iz Budimpešte, Baje i Dušnoka te dvije domaće – Santovo-Šokci i Santovo. Budući da je bilo pet momčadi, igralo se u jednoj skupini po sustavu „svatko sa svakim". Nadmetanje hrvatskih malonogometnih momčadi proteklo je u dobrom raspoloženju i druženju te, što je najvažnije, u poštenoj igri. S četiri pobjede i sa samo jednim primljenim pogotkom prvo mjesto osvojila je momčad Dušnoka, druga je bila Baja, treća santovačka momčad Šokci, četvrta Budimpešta, a peta druga momčad Santova. Najboljim igračem proglašen je Dragan Nimčević (Baja), najboljim vratarom István Milojev (Santovo-Šokci), a najbolji strijelac bio je Tamás Jagicza (Dušnok). Sve ekipe i najbolji igrači te sudac Gábor Pioker nagrađeni su peharima koje im je uručio predsjednik Šokačke udruge Stipan Kovačev.

S. B.

SANTOVO – Mjesna samouprava Santova poziva sve žitelje starije od 65 godina na prigodni kulturni program i zajednički ručak u povodu Dana starijih Santovaca. Priredba će se održati 4. studenog u mjesnom Kulturnom domu s početkom u 10 sati.

SANTOVO – Mjesna samouprava Santova srdačno poziva sve zainteresirane stanovnike sela na Zbor sela i javnu tribinu koja će se održati 16. studenog 2023. u mjesnom Kulturnom domu s početkom u 18 sati. Načelnik sela Gábor Varga podnijet će izvješće o radu u razdoblju između 2019. i 2023. godine te izvijestiti mještane o planovima za sljedeće razdoblje.

SANTOVO – Državna udruga šokačkih Hrvata u Santovu u povodu Martinja 18. studenog ove godine priređuje tradicionalnu Vinsku večer i degustaciju vina koja će se održati u santovačkoj Čajani (Teaház) s početkom u 18 sati. Gost će biti vinarija Schieber iz Seksara (Szekszárd). Ulaz s večerom pripremljenom ispod peke i degustacijom pet vrsta vina stoji 8000 forinti, a prijave se očekuju najkasnije 13. studenog u ograničenom broju do 50 osoba kod predsjednika Udruge Stipana Kovačeva (tel. +36/70 459 6833).

DUŠNOK – U rackohrvatskom naselju počeo je tečaj hrvatskoga jezika za početnike. Tečaj drži učiteljica hrvatskoga jezika Eszter Bogárdi, a održava se u dušnočkoj osnovnoj školi svakog utorka s početkom u 17 sati. Pozivaju se svi zainteresirani Dušnočani da se priključe tečaju. Prijaviti se mogu kod učiteljice Bogárdi na telefon 0620 367-1497.

S. B.

Prvo mjesto osvojila je momčad Dušnoka

Druga je bila momčad Baje

Treća je bila domaća momčad Santovo-Šokci

Dan sela u Kukinju

Prijateljstvo Duboševice i Kukinja potvrđeno sporazumom

U organizaciji Mjesne samouprave Kukinja 9. rujna priređen je tradicionalni Dan sela i plodova zemlje. Cjelodnevni bogati programi čekali su stanovnike sela i sve njihove goste.

U ranim jutarnjim satima održano je pecanje na obližnjem jezeru Malom, programi za djecu, natjecanje u pripremi najboljih sitnih kolača i najbolje kukinjske rakije, revijalno kuhanje i natjecanje. Muškarci su se mogli okušati u hrvanju, žene u runjenju kukuruza, a djeca u tome tko može posjeti najviše deserta Túró Rudi. Za natjecanje u kuhanju samouprava je natjecateljima osigurala „bon" u vrijednosti od 6000 forinti. Na natjecanju u pecanju sudjelovali su i pecaroši ŠRD-a „Vir" iz Duboševice: Dalibor Jakšić, Teo Jakšić, Mišo Topalov i Danijel Erceg.

Toga je dana Kukinj na poziv kukinjske načelnice Júlije Máli

Domaćini s generalnim konzulom Dragom Horvatom i izaslanstvom naselja Duboševice

posjetilo izaslanstvo prijateljskog naselja Duboševice. U delegaciji su bili predstavnik sela i izaslanik načelnika općine Draž Saša Ivičin, vijećnik u općinskom vijeću Ivo Vinojčić, predsjednik mjesnoga KUD-a „Mladi Šokci" Miroslav Ivičin, predsjednik mjesnog odbora Duboševica od 2002. do 2013. Vinko Benić. Programu je nazočio i generalni konzul Drago Horvat.

Prijateljstvo Duboševice i Kukinja seže u sedamdesete godine 20. stoljeća, a potvrđeno je sporazumom o prijateljstvu koji su 1999. godine potpisali ondašnji načelnik općine Draž Vinko Guksić i predsjednik mjesnog odbora Duboševica Aleksandar Šonjika Kreko te načelnik Kukinja Ivo Grišnik. Ovoga puta prijateljstvo je potvrđeno i dogovorom da se sporazum o prijateljstvu obnovi kolovoza 2024. godine te je dogovorena daljnja prijateljska suradnja. Naime, 2024. godine bit će 25. obljetnica službenog potpisivanja sporazuma o prijateljstvu dvaju naselja.

Svetu misu u kukinjskoj crkvi sv. Ane služio je na mađarskom i hrvatskom jeziku svećenik Gabrijel Barić. Za djecu je upriličeno gostovanje kazališta „Télapódium meseszínház". U kulturnom programu nastupili su kukinjski KUD „Ladislav Matušek", pečuška Plesna skupina „Mecsek", a Attila Götz i Katalin Fertály pjevali su pjesme iz poznatih mjuzikla i popularne note. Dodijeljena su i priznanja mjesne samouprave zaslužnim pojedincima. Večera se kuhala za sve stanovnike Kukinja. Pečuški zbor „VoiSingers" održao je prekrasan koncert nakon kojega je slijedio disko koji je predvodio DJ Alma sve do zore.

Načelnica Júlia Máli (u sredini) s prijateljima iz Duboševice

Mjesna samouprava Kukinja ove je godine javna priznanja „Za Kukinj" dodijelila liječnici opće prakse dr. Magdolni Haray i kantoru Emilu Magyaru. Dodijeljene su i učeničke te studentske stipendije mladim Kukinjčanima. U pecanju prvo je mjesto osvojio Karcsi Nagy, u kuhanju perkelta Szilveszter Kudlimann-Biró, najbolje sitne kolače ispekla je Anica Klaics, najbolja je bila rakija Dávida Pocskaija, najbrže je runila kukuruz Kati Kopasz dok je u jedenju „Túró Rudija" nabolji bio Bazsi Hegedűs. Brojni sponzori sa 675 000 Ft pomogli su da se programi ostvare: Pécsi Építő i Korrektvill Kft., Alisca Bau Építőipari Zrt., Pécsi Dóm Tours, BIOKOM Non-profit Kft DélKom, Tettye Forrásház Zrt. Hétöles Kft. Restoran „Léka" osigurao je izvrsnu uslugu, baš kao i Baranya Megyei Polgárőr Szövetség. Izvrsnu večeru skuhali su pak Vera Kamarics i njezini kuhari.

Branka Pavić Blažetin

SPORAZUM
O sklapanju partnerskog odnosa
Duboševica - Kukinj

MEGÁLLAPODÁS
partner- kapcsolat létrejöttéről
Kökény - Duboševica

Sporazum o prijateljstvu

„Mađarski klasici na kvadratu"

U travnju 2023. godine u sklopu Dana poezije tri su samouprave – jedna glavnogradska i dvije kvartovske – priredile književnu večer posvećenu mađarskim pjesnicima Ferencu Kölcseyu, Mihályu Vörösmartyju, Sándoru Petőfiju, Endreu Adyju, Attili Józsefu, Gyuli Juhászu, Anni Lesznai, Dezsőu Kosztolányiju i Jánosu Pilinszkyju. Njihove stihove na hrvatski jezik preveli su između ostalih Željka Čorak, Enver Čolaković, Bela Horvat, Lea Kovač i Dinko Šokčević. Prijevode navedenih prevoditelja uz moderiranje Dinka Šokčevića i klavirsku pratnju Valéra Hegedűsa čitali su glumci Marica Fačko i Stipan Đurić, koji je i pjevao neke stihove. Ista ekipa ovoga je puta uz naraciju i interpretaciju stihova koju je učinio i Dinko Šokčević nastupila na sceni Hrvatskog kazališta u Pečuhu 12. listopada.

Kako je kazao autor „recitala" ili, bolje rečeno, izbora stihova i njihovih prijevoda na hrvatski jezik Dinko Šokčević, recital je nastao u povodu obilježavanja 110. obljetnice rođenja prevoditelja Envera Čolakovića, koji je autor antologije *Zlatna knjiga mađarskog pjesništva*. Upoznao je nazočne sa životom i radom Envera Čokalovića, osvrnuo se na recital koji je načinio u čast 100. obljetnice rođenja najistaknutijeg mađarskog pjesnika 20. stoljeća Jánosa Pilinszkyja te na planirani recital u povodu nadolazeće obljetnice Attile Józsefa kao i na projekt koji planira ostvariti s Hrvatskim kazalištem Pečuh – recital ili večer kazivanja stihova hrvatskih pjesnika u mađarskom prijevodu.

U večeri 12. listopada iste smo stihove mogli čuti u mađarskom originalu i u prijevodu na hrvatski jezik: *Himnu* Ferenca Kölcseyja, stihove Mihálya Vörösmartyja, Sándora Petőfija, koji se rodio prije 200 godina. Stipan Đurić je i otpjevao nekoliko Petőfijevih i Adyjevih pjesama. Čitao se Endre Ady. Doznali smo kako je Knjižnica „Széchenyi" otkupila ostavštinu Envera Čolakovića u kojoj je više od sto Adyjevih pjesama koje je Čolaković preveo na hrvatski jezik. Čitali su se i János Arany, Gyula Juhász, Dezső Kosztolányi, Árpád Tóth, Miklos Radnóti, János Pilinszky.

Stipan Đurić, Dinko Šokčević i Marica Fačko

Večeri je njezin autor Dinko Šokčević dao ime „Mađarski klasici na kvadratu – pjesme na hrvatskom i mađarskom jeziku". Hrvatska samouprava Budimpešte, Hrvatska samouprava Novog Budima i Hrvatska samouprava XII. okruga organizirale su u listopadu 2021. godine književnu večer u čast 100. obljetnice rođenja najistaknutijeg mađarskog pjesnika 20. stoljeća Jánosa Pilinszkyja. Pjesnikove izabrane pjesme u prijevodu Dinka Šokčevića Hrvatsko društvo pisaca objavilo je pod naslovom *Čovjek je ovdje nedostatan za ljubav... (Az ember itt kevés a szeretetre...)*. Moderator večeri bio je prevoditelj Dinko Šokčević, a pjesme su kazivali Marica Fačko, Čarna Kršul i Stipan Đurić uz glazbenu pratnju pijanista Valéra Hegedűsa.

Branka Pavić Blažetin

Festival narodnosti u Novom Budimu

Novi Budim jedini je okrug u Budimpešti u kojem svih 13 narodnosti ima svoju narodnosnu samoupravu. Radi slavljenja raznolikosti tradicija i gastronomije od 9. do 15. listopada organiziran je Festival narodnosti na kojemu su se svojim kulturnim programom predstavili Bugari, Romi, Grci, Hrvati, Armenci, Poljaci, Nijemci, Rumunji, Rusini, Srbi, Slovaci, Slovenci i Ukrajinci.

Posjetitelji su mogli prisustvovati na čak 40 besplatnih programa. Program su zajednički organizirali Mjesna samouprava Novog Budima i narodnosne samouprave Novog Budima. Predstavnici hrvatske narodnosti pripremili su večer poezije pod nazivom „Mađarski klasici na kvadratu – pjesme na hrvatskom i mađarskom jeziku" koja se održala 13. listopada u salonu „Karinthy". Posjetitelji su uživali u poeziji mađarskih velikana kao što su Endre Ady, Attila József, Dezső Kosztolányi, János Pilinszky, Ferenc Kölcsey, Sándor Petőfi, Mihály Vörösmarty, János Arany, Gyula Juhász, Árpád Tóth i Miklós Radnóti koju su vrsno na mađarskom i hrvatskom jeziku interpretirali Marica Fačko i Stipan Đurić.

Tijekom večeri Valér Hegedűs na glasoviru je izvodio djela poznatih mađarskih skladatelja, a Stipan Đurić otpjevao je uglazbljene pjesme Petőfija i Adyja. Program je sastavio i vodio Dinko Šokčević, koji je tijekom večeri otkrio zanimljive anegdote iz života pojedinih pisaca te istaknuo značaj kvalitetnih prijevoda Envera Čolakovića.

Kršul

Trenutak za pjesmu
Život poslije

je:

sonda što dolazi u dodir
s tvojom otvorenom pulpom

toplotni zemlja-zrak spektar
na tragu prve podnice

um usidren u ruševinama
zastavice mu saobraćaju s
mrtvima

isprave što beskrajno umnožuju
tko si kad više nisi

kosti umjetno začinjene
koje čitaju vegetarijanski
čarobnjaci

tvoja sjena na raskrižju
što čeka svjetlo da pođe preko

život
poslije je život

poslije

Mario Suško

Otvorena zbirka slika Jánosa Szurcsika

Slikar János Szurcsik važna je osoba mađarske umjetnosti novijeg doba, dobitnik Munkácsyjeve nagrade, nositelj naslova Zaslužnog umjetnika i Nagrade za životno djelo Mađarske akademije umjetnosti.

Rođen je 1931. godine u Santovu. U bivšoj samostanskoj školi stekao je osnovno obrazovanje. Pohađao je Rudnayjevu slobodnu školu u Baji, diplomirao slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Budimpešti, a zatim se s obitelji preselio u Budimpeštu.

No, izvor inspiracije koji je najviše definirao njegov višedesetljetni rad njegovo je rodno Santovo, krajolik uz Dunav i ljudi koji ondje žive.

Svojim raznolikim realizmom, na tragu svojih velikih prethodnika, nasljednik je umjetnosti Munkácsyja, Rudnayja, Istvána Nagya, Szőnyija i Gyule Derkovitsa.

Otvorena izložba izbor je iz umjetnikova bogata stvaralačkog opusa.

S. B.

Slikar János Szurcsik

Predavanje o Domovinskom ratu u Baji

Kulturni centar bačkih Hrvata u suradnji s Generalnim konzulatom Republike Hrvatske u Pečuhu organizirao je predavanje o Domovinskom ratu koje je održano 11. listopada u prostorijama Kulturnog centra u Baji.

Nazočne je srdačno pozdravio ravnatelj Kulturnog centra Mladen Filaković, među njima posebno predavača i generalnog konzula RH Dragu Horvata. Umirovljeni brigadir Oružanih snaga Republike Hrvatske te jedan od ratnih zapovjednika 1. gardijske brigade „Tigrovi" održao je zanimljivo i sadržajno predavanje o Domovinskom ratu te ustroju i djelovanju 1. gardijske brigade „Tigrovi". Tijekom večeri prikazani su i kratki promotivni filmovi o Domovinskom ratu i Oružanim snagama RH, a izložene su i knjige o Bitki za Vukovar, 1. gardijskoj brigadi „Tigrovi" i Domovinskom ratu. Nazočni su pokazali veliko zanimanje postavljanjem brojnih pitanja, a nakon završetka zadržali su se i u slobodnom razgovoru. Na kraju je ravnatelj Mladen Filaković najavio još jedno književno predavanje na temu Domovinskog rata koje će u studenom održati lektorica hrvatskoga jezika na Visokoj školi Józsefa Eötvösa u Baji Ana Marija Posavec.

S. B.

Generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat i suradnik Ivan Tomek

KERESTUR – Osnovna škola „Nikola Zrinski" u Keresturu 14. listopada priredila je dobrotvorni bal radi prikupljanja sredstava za organiziranje raznih programa za djecu. Prema izvješću ravnateljice Beáte Hermann odaziv je bio vrlo lijep i mnogi roditelji donirali su za tombolu kako bi se prikupilo što više sredstava. O namjeni sredstava odlučivat će roditeljsko vijeće škole.

Mladen Filaković, Joso Šibalin i Joso Ostrogonac

Najbolji tulum u gradu na Hrvatskom pikniku

Zvuci hrvatske glazbe privukli su 30. rujna mnoge posjetitelje u Gradski park u Budimpešti. Ondje je održan „Najbolji tulum u gradu" odnosno „Hrvatski piknik". Posjetitelji su mogli kušati hrvatska jela, pogledati izložbu, hrvatske knjige u izdanju Croatice, plesne folklorne izvedbe, sudjelovati u plesačnici s Vesnom Velin, a predstavili su se i Hrvati iz Senandrije. Radi jačanja hrvatske zajednice u Mađarskoj i predstavljanja njezine kulture široj publici u programu su nastupili izvođači iz različitih krajeva Mađarske, ali i iz Hrvatske. Nastupili su „Hrvatska izvorna folklorna grupa", HOŠIG-ovci iz Budimpešte, Plesna skupina „Igraj kolo" iz Andzabega, „Pinka band" iz Petrova sela, zbor „Korjeni" iz Podravine, Tamburaški sastav „Misija" iz Pečuha te „Džentlmeni" iz Osijeka. Oni su tulum držali „živim" do kasno u noć. „Hrvatska izvorna folklorna grupa" otplesala je svoju najnoviju koreografiju gradišćanskog kola pod nazivom „Igraj kolo", zbor „Korjeni" nakon punih 20 godina ponovno je nastupio u Budimpešti, a osječki bend „Džentlmeni" pripremio je za „Najbolji tulum u gradu" poseban repertoar pjesama. Organizatori događanja bili su: Hrvatska samouprava Budimpešte, hrvatske samouprave Novog Budima, Majdana, II. i XII. budimpeštanskog okruga te Udruga Hrvata grada Budimpešte uz potporu Croatice, Orbica, Podravke, Hrvatske samouprave Andzabega, Hrvatske samouprave Senandrije te Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH.

Kršul

Zastupnici nekih hrvatskih samouprava Budimpešte

Stipan Đurić i Zbor „Korjeni"

Osječki bend „Džentlmeni"

Vrpcu su prerezali Pál Téglásy, Ana Gojtan, Mladen Andrlić i Ádam Borbély

INFRASTRUKTURNI RAZVOJ HOŠIG-A – Ove godine obnovljen je vanjski školski teren budimpeštanskog HOŠIG-a uz financijsku potporu Državnog tajništva za vjerske i narodnosne odnose Ureda premijera Mađarske. U obnovu je tako uloženo 25 milijuna forinti. U sklopu svečanosti otvorenja memorijalnog košarkaškog turnira „Dražen Petrović" 29. rujna održano je i svečano otvorenje vanjskog školskog terena, a vrpcu su zajednički prerezali politički savjetnik kabineta Državnog tajništva za vjerske i narodnosne odnose pri Uredu premijera Pál Téglásy, ravnateljica HOŠIG-a Ana Gojtan, veleposlanik RH u Mađarskoj Mladen Andrlić i predstavnik samouprave budimpeštanskog XIV. okruga Ádam Borbély. Novi, suvremeni teren od gumenih obloga otporan je na sve vremenske uvjete i uvelike će olakšati brojnim mladim sportašima košarkaške, odbojkaške i nogometne treninge. Veseli košarkaši nakon otvorenja terena odmah su započeli svoju igru.

Kršul

Dan sela u Hrvatskom Židanu sa svečanim folklornim programom gradišćanskih Hrvata

U sklopu Dana sela i Folklornog odpodneva 16. rujna u Hrvatskom Židanu našlo se mnoštvo zanimljivih sadržaja i programa za sve uzraste: od igara i natjecanja u ping-pongu do „naticanja za bicikljaše", igara za djecu i zajedničkog objeda za sve stanovnike naselja. Mjesna samouprava na čelu sa Štefanom Krizmanićem brine se za zdravlje svojih stanovnika te je organizirano i učenje tehnika prve pomoći te predstavljanje defibrilatora koji su nedavno nabavili židanski ognjogasci. Održan je i ***rock&roll show*** te svečani folklorni program gradišćanskih Hrvata u Željeznoj županiji u organizaciji Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj.

Nazočne je u ime Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj najsrdačnije pozdravila tajnica Društva Mirjana Steiner naglasivši kako Društvo svake godine organizira i svoj folklorni program u dvjema županijama (Željeznoj i Jursko-mošonsko-šopronskoj), svaki put u nekom drugom selu. Dodala je kako ih folklor „čvrsto veže" i zato su „dužni omogućiti priliku za ovakve susrete".

Potom je predsjednik Društva Gradišćanskih Hrvatov Vince Hergović pozdravio nazočne i otvorio program.

Jačkarni zbor „Zora" iz Kisega

Među uzvanicima bili su veleposlanik Republike Hrvatske dr. sc. Mladen Andrlić, farnik Hrvatskog Židana vlč. Štefan Dumović, načelnik Hrvatskog Židana Štefan Krizmanić, zamjenik predsjednika DGHU-a Štefan Kolosar te drugi brojni gosti i mještani koji su svojom nazočnošću podržali ovu priredbu. Veleposlanik Andrlić obratio se nazočnima. Uz brojne nazočne, kako mi reče Vince Hergović, posebno se radovao Hrvatima iz Staroga Grada, koji su istoga dana na čelu s predsjednikom mjesne hrvatske samouprave bili na državnom hrvatskom hodočašću u Komaru, ali su stigli i na Galu u Židan.

Veleposlanik Mladen Andrlić

Na ovogodišnjem svečanom folklornom programu u Hrvatskom Židanu nastupila su kulturno-umjetnička društva gradišćanskih Hrvata u Željeznoj županiji. Nastupili su pjevački zborovi i plesna skupina HKD-a „Gradišće" iz Petrova Sela. Nastupili su i sljedeći pjevački zborovi: ŽVS „Biseri" iz Unde, Jačkarni zbor „Danica" iz Bikov, Jačkarni zbor „Zviranjak" iz Prisike, Jačkarni zbor „Zora" iz Kisega, Zbor „Peruška Marija" iz Hrvatskog Židana.

Nakon završetka kulturno-folklornog programa nastavilo se druženje nazočnih uz zabavu s prisičkim harmonikašem Gyurijem Vlašićem u sklopu skupne plesačnice koju je vodio HKD „Čakavci" iz Hrvatskog Židana u glazbenoj pratnji židanskog tamburaškog orkestra. Slijedila je zabava s Orkestrom „Šetnja".

Veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj dr. sc. Mladen Andrlić toga je dana je u pratnji načelnika Hrvatskog Židana Štefana Krizmanića obišao „Hižu mostova" koja se trenutačno gradi i u kojoj će biti smješten budući muzej Hrvatskog Židana.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Štefan Kolosar i Organizatori

ŽVS „Biseri" iz Unde

Zabava s Orkestrom „Šetnja"

Hrvatski dan u Daranju

Nastup KUD-a „Podravina" i KUD-a „Drava"

U Daranju, podravskom naselju desetak kilometara od Barče, na cesti prema Sigetu 14. listopada priređen je godišnji Hrvatski dan u organizaciji Hrvatske samouprave Daranja.

U poslijepodnevnim satima u daranjskom Domu kulture počeli su se okupljati sudionici, domaćini i gosti. Tročlano zastupničko tijelo Hrvatske samouprave Daranja na čelu s predsjednikom Đulom Gorjancem (Gyula Gorjanác) i zastupnicima Anitom Szinyákovics Darók i Katalin Németh radosno je čekalo svoje goste. Oni se uvijek raduju i dobri su domaćini kad čovjek navrati u Daranj i odazove se njihovu pozivu. Tako je bilo i ovoga puta.

Pozvali su u goste mališane lukoviškog vrtića s njihovim teticama Aliz i Timeom, a oni su ih obradovali prekrasnim plesom i pjesmom. Folklorni ansambl „Boróka" iz Barče nadaleko je poznat. Taj mađarski plesni ansambl prikazao je dio mađarske plesne tradicije i pjesme. Tamburaški sastav „Misija" iz Pečuha svirao je samostalno te pratio zajednički folklorni nastup KUD-a „Podravina" i KUD-a „Drava".

Nakon programa slijedilo je druženje uz dobru večeru i tamburaše. Dan je ostvaren uz potporu Fonda „Gábor Bethlen", Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin" i Hrvatske samouprave Šomođske županije.

Branka Pavić Blažetin

Hrvatski dan u Starinu

Predsjednik Hrvatske samouprave Starina József Perjas te zastupnici Mirjana Barics, Gyula Gergics, Nándor Dudás i János Tibor Matoricz odlučili su se za intimniju proslavu ovogodišnjeg Hrvatskog dana – koji je priređen 14. listopada u dvorištu Hrvatske kuće u Starinu, u Ulici Rákóczi na broju 3.

U mjesnoj crkvi svetog Ivana Nepomuka šeljinski župnik i dušobrižnik Starinčana Jozo Egri služio je svetu misu na hrvatskom jeziku. Okupili su se postariji Starinčani koji redovito dolaze na svete mise i još i zapjevaju shodno svojim mogućnostima.

U dvorištu Hrvatske kuće pripremljeni su kotlići i upaljena je vatra. Vješti kuhari skuhali su više vrsta jela od više vrsta mesa, a najpopularniji je bio, kao i uvijek, perkelt. Organizatori su uz ručak ugostili sve mještane Starina koji su se registrirali kao Hrvati i drže do svojih hrvatskih korijena i tradicija te do materinskog jezika. Priredbi su se odazvali i školarci iz starinske osnovne škole sa svojim ravnateljem Tiborom Kedvesom i učiteljima. Tibor je i ovoga puta pokazao kako je dobar glazbeni pedagog i kako se uvijek ispočetka može uvježbati još jedna u nizu talentiranih generacija svirača i dobar školski tamburaški orkestar. Dečki su neumorno svirali, a Starinčani pjevali i veselili se. Nakon kulturnog programa mjesnih školaraca slijedilo je druženje uz mjesni orkestar „Maxi Remix".

Branka Pavić Blažetin

József Perjas i Mirjana Barics

Tamburaši Osnovne škole Starin

Starinčani se raduju svim hrvatskim okupljanjima

Svjetski dan sendviča

Jedemo ga gotovo svaki dan, a možda i ne znamo kad je njegov dan. Govorimo o sendviču – omiljenom jelu zbog jednostavnosti, okusa, mogućnosti da u pecivo ili kruh stavimo sve što poželimo. Svjetski dan sendviča održava se 3. studenog. Sendviči su jedno od onih jela koje možemo jesti u bilo koje doba dana. No, znate li kako je i kad je sendvič zapravo nastao?

Prije 300 godina engleski lord John Montagu, Earl of Sandwich, ogladnio je tijekom jedne kartaške partije. Kako ne bi prekidao igru, svojeg je kuhara zamolio da mu komad mesa stavi između dvije šnite kruha. Drugi su ubrzo nakon toga počeli govoriti „Ja bih isto što i Sandwich." Tako je nastao sendvič i nastavio svoje širenje među muškim društvom tijekom društvenih igara i zabava. Popularnost sendviča raste u Engleskoj i Španjolskoj tijekom 19. stoljeća, kad je taj oblik hrane prihvaćen u radničkoj klasi kao brz, prenosiv i jeftin obrok. U to vrijeme sendvič se napokon pojavljuje i izvan Europe. U SAD-u sendvič je prvobitno predstavljen kao dio večere. Početkom 20. stoljeća, kako je kruh postajao spojnica američke prehrane, sendvič jedemo za doručak, užinu, ručak i večeru. Pripremati ga možemo na sto različitih načina: od najjednostavnijeg sendviča koji se sastoji od šnite kruha, šunke i sira preko toplih i tostiranih sendviča pa sve do onih malo kompliciranijih inačica, slanih i slatkih – samo nebo nam je granica kad su sendviči u pitanju. Za pripremanje sendviča ne treba nam puno vremena, a odlično je to što na kruh ili pecivo možemo staviti gotovo sve što u tom trenutku imamo u svojoj kuhinji. U nastavku vam zato donosimo nekoliko recepata za najukusnije sendviče koje možete pripremiti i isprobati.

Sendvič sa sirom

Tost sa sirom jedan je od najlakše izvedivih recepata. Čak vam nije potreban ni toster – ovaj sendvič može se zapeći u tavi ili pećnici. Osnovni su sastojci koji nam trebaju, naravno, sir, kruh i maslac. Šnite kruha premažite maslacem s vanjske strane, između posložite sve sastojke i sendvič zagrijte na odabrani način. Najbolje su topive vrste sira (mozzarella, gouda ili možda tilzit), a kruh možete odabrati u integralnim varijantama ili potpuno bijeli ako baš nimalo ne želite paziti na kalorije.

Klub sendvič

Za klasičan klub sendvič (engl. club sandwich*) trebaju vam bijeli kruh, zelena salata, rajčica, pržena slanina, kiseli krastavci, puretina i majoneza. Na krišku bijelog kruha namažite majonezu, stavite zelenu salatu, rajčicu, prženu slaninu, pečenu puretinu i kisele krastavce izrezane na ploške. Preklopite drugom šnitom kruha i na isti način napravite još minimalno dva kata. Sendvič na kraju izrežite na dva ili četiri trokuta i to je to.*

Sendvič s piletinom i paprikom

Na kruh stavite komad prepprženog pilećeg odreska ili pureće šunke, dvije ploške mozzarelle i dvije ploške paprike ili kiselih krastavaca. Zatim dodajte kap maslinova ulja i kap jabučnog octa. Sve začinite paprom i poklopite drugom kriškom kruha. Za dekoraciju sendvič pospite nasjeckanim vlascem.

Sendvič Monte Kristo

Sredinom 20. stoljeća ovaj se neobični sendvič pojavio na jelovnicima u kafićima širom Amerike. To je sendvič s dva ili tri sloja od narezane šunke, piletine i švicarskog sira spojen čačkalicama. Sendvič je zatim umočen u smjesu od jaja i pržen na maslacu do zlatnosmeđe boje.

Beta

Dani Zrinskih u Keresturu

U organizaciji Osnovne škole „Nikola Zrinski" i Udruge Zrinskih kadeta u Keresturu su 28. i 29. rujna održani tradicionalni Dani Zrinskih. U sklopu programa održana je učenička konferencija, spomen-trčanje, svečanost u spomen Nikoli Zrinskom, prisega novih Zrinskih kadeta, dodjela stipendije „Prof. dr. Karlo Gadanji" te je uređena izložba maketa koje predstavljaju utvrde obitelji Zrinski. Na programe su stigli i učenici i mentori partnerskih škola iz Čakovca, Draškovca, Kotoribe i Zagreba.

Novi Zrinski kadeti

Osnovna škola u Keresturu od 1990. godine njeguje spomen Nikole Zrinskog. Naime, tad je školsko vijeće odlučilo da će njegovo ime uvrstiti u naziv ustanove. Budući da je pjesnik, ban, vojskovođa i političar imao posjede i na pomurskom području, koje je branio od neprijatelja, te da se nedaleko od Kerestura nalazila njegova utvrda Novi Zrin, nastavnici su smatrali važnim da polaznici škole znaju više o povijesti područja koja je bila usko povezana sa Zrinskima. Dani Zrinskih započeli su Međunarodnom dvojezičnom učeničkom konferencijom koja je organizirana osmi put, a tema je bila „Utvrde obitelji Zrinskih". Sudionike konferencije na hrvatskom su jeziku pozdravile ravnateljica keresturske osnovne škole Beáta Hermann i predsjednica Udruge Zrinskih kadeta Anica Kovač, bivša ravnateljica. Ona se prisjetila prijašnjih konferencija, na kojima su sudjelovali i studenti i srednjoškolci iz Pečuha, Budimpešte i Zagreba i tijekom kojih su otkrivena mnoga saznanja o velikaškoj obitelji. Ovaj su put o tvrđavama Zrinskih izlagali osnovnoškolci: Larisa Logožar, Bruna Bodulica, Nola Radek i Luna Križaić iz Čakovca, Helena Pongrac iz Draškovca, Karolin Bottka i Marcell Kramarics iz Serdahela, Lara Kalinics, Regina Deák i Maja Vargovics iz Kerestura. Slušatelji konferencije mogli su čuti o povijesti utvrda i dvoraca Zrinskih u Čakovcu, Ozlju, Sigetu, Novom Zrinu. Nakon konferencije program je nastavljen svečanom prisegom novih Zrinskih kadeta na kojoj su sudjelovali parlamentarni zastupnik Péter Cseresnyés, počasni građanin sela dr. Karlo Gadanji, zamjenik zapovjednika Zrinske garde Goran Perčić, predsjednik podružnice Zalske županije Saveza „Rakóczi" István Pál, ravnateljica Beáta Hermann i član Udruge Zrinskih kadeta Antal Tislerics. Novi kadeti postali su učenici mjesne osnovne škole Zsolt Horvát, Dániel László, Csaba Orsós, Milán Szarka i Dominik Wendler. Inače, tijekom djelovanja Udruge Zrinskih kadeta gotovo je pedeset mladića prisegnulo za Zrinskog kadeta, među njima već ima odraslih, studenata, srednjoškolaca. Budući da će iduće godine biti 15 godina djelovanja udruge, predsjednica Anica Kovač planira ih sve sazvati i obilježiti malu obljetnicu. Za svečani dvojezični spomen-program o Nikoli Zrinskom pripremali su se učenici 5. razreda koji su čitali o životu Nikole Zrinskog, citirali ep „Opsada Sigeta", a u okviru spomendana prvoškolci su pred školskom zastavom prisegnuli da će biti marljivi učenici i truditi se da im vladanje bude uzorno. Zatim su im predstavnici roditeljskog vijeća svezali kravatu sa simbolom škole. U okviru svečanosti dodijeljene su stipendije „Dr. Karlo Gadanji" najboljim učenicima. Nekadašnji Keresturac prof. dr. Karlo Gadanji, bivši rektor sambotelske Visoke škole „Dániel Berzsenyi", osnovao je Fondaciju za stipendiranje četiriju najboljih učenika te nagradu za istaknutu učiteljicu. Ovogodišnji su stipendisti: učenik 5. razreda Áron Kunecz, učenica 6. razreda Szonja Sipos, učenica 7. razreda Maja Vargovics, učenik 8. razreda Daniel Virovecz te učiteljica Bernadett Balassa.

Učenici kao predavači na međunarodnoj konferenciji

Stipendisti prof. dr. Karla Gadanjija

Beta

U SPOMEN
Bio jednoč u Gradišću folklor prez granic…

Nanovič, opet i poslidnji put si nas izNENADio „NENO" BREKA! Kot kad bi to bio tvoj način žitka. Na jesen smo se još pominali na 50. Danu mladine u Petrovom Selu u južnom Gradišću i evo sada tužna vist iz naše stare domovine… Falu nam riči.

Pun energije prez kraja, dušom i tijelom si nas svenek motivirao i tvrdio, da ništ nije nemoguće! Od prilike pred 15 ljeti si došao k nam u Koljnof i si prepoznao skroz stoljeća zagriženi hrvatski duh u našoj krajini. S čudimi idejami i plani si širio svoj entuzijazam med nami, kot oganj, koga su svakaračke materijalne i nematerijalne poteškoće pojačale. Moguće da nismo bili dost zrijeli, a naši voditelji naroda nisu prepoznali ovu šansu, ovo prikgranično folklorno gibanje. Za nas je vo bio na neki način preporod svista, da još dugo nismo zgubljeni. Ipak ti hvalimo za sime, ko si ti u nas i skroz nas u čuda naši društav posadio.

Bila su to lipa ljeta, rado se spominjem, sve smo imali ča mladina triba! Folklor, druženje, fešta i uživanje prik granic na hrvatskom jeziku! To je nas vezalo i veže još dan denas, ta stari hrvatski moćni duh, koga si ti zbudio u nami! Hvalim i tebi za to!

Znamo da su te poznali svagdir u Hrvatskoj i na cijelom svitu. A mi moramo bit nek srićni da si bio med nami i da smo skupa/zajedno lipe čase doživili. Neka ti bude lahka zemlja, ne ćemo te zabiti! Vidimo se jednoga dan opet svi skupa u jedinom i pravom medjunarodnom ansamblu!

tvoji folkloraši iz Gradišća prez granic
u ime bivšega Medjunardonoga folklornoga ansambla
Gradišćanskih Hrvatov
Petar Mogyorósi

Mohač 500

Spomenik u Šatorišću

„Najveći izazov za naš grad u nadolazećim godinama bit će priprema i provedba programa Mohač 500 te mnoštvo razvojnih ideja povezanih s njim, za koje imamo sve manje vremena, ali vjerujem da ćemo uspjeti", izjavio je nedavno mohački gradonačelnik. Prvi čovjek Mohača Gábor Pávkovics potkraj rujna rezimirao je kakvim se razvojnim planovima podunavski gradić priprema za obilježavanje 500. obljetnice Mohačke bitke jubilarne 2026. godine i kako stoje u tom višegodišnjem procesu. Uz ostalo je naglasio da se sad već razjasnilo kakve će aktivnosti uključiti u ovaj krug: sanacija i preuređenje Széchenyijeva trga, potpuna obnova niza arkada, kupnja i proširenje bočne strane Gradske vijećnice prema crkvi i povezano stvaranje dvaju parkirališta, što je jedan od glavnih elemenata projekta. Kao drugo naveo je obnovu spomen-kapelice bitke s javnom površinom i parkiralištem, obnovu kalvarije s restauracijom umjetničkih djela koja se ondje nalaze. Kao treće spomenuo je spomen-obilježje Ljudevita (Ludovika) II., gdje će biti uređen centar za posjetitelje, a ondje će biti i tematska šetnica koja će omogućiti lak pristup obali Dunava. Na kraju, kao četvrti element, koji je možda i najveći „zalogaj", naveo je uređenje obale Dunava. U to su uključeni zadatci povezani s rekonstrukcijom i proširenjem hotela sv. Ivana, zatim rekonstrukcija šokačke skele, rekonstrukcija Elizabetina trga, čiji je dio i djelomično rušenje potpornog zida – pri čemu zaštita od poplave ne može trpjeti, ali na tome mjestu moraju stvoriti i tehničke uvjete za postavljanje mobilnog nasipa. Kako je na kraju istaknuo, budući da je riječ o investicijama koje su od velike važnosti ne samo za razvoj Mohača, županije i regije nego i za cijelu državu, vjeruje da će dobiti tražena višemilijardna sredstva i potporu. Nakon toga dolazi najteži dio: izgradnja, izvedba tehničkog sadržaja, ali vjeruje da će do 2026. uspjeti završiti znatan dio projekata.

S. B.

NARODNOSNA KULTURNA VEČER U KIŠPEŠTU

U Domu kulture „KMO" 13. listopada Mjesna samouprava Kišpešta s narodnosnim samoupravama XIX. okruga priredila je Narodnosnu kulturnu večer. U kulturnom i gastronomskom programu predstavilo se deset narodnosti: Bugari, Romi, Grci, Hrvati, Poljaci, Nijemci, Rumunji, Srbi, Armenci i Ukrajinci.

Hrvatsku narodnost predstavila je Hrvatska izvorna folklorna grupa, koja je uz zvuke Orkestra „Ledina" pod vodstvom Lajosa Libora otplesala gradišćanski ples pod nazivom „Igraj kolo", za čiju je koreografiju zaslužna Andrea Bálint.

Kršul

CROATICA

NEPROFITNO PODUZEĆE ZA KULTURNU, INFORMATIVNU I IZDAVAČKU DJELATNOST "CROATICA"
RASPISUJE NATJEČAJ ZA RADNO MJESTO:

• Novinar za područje Gradišća

Opis posleva:
- Novinar(ka)-reporter(ka): novinski, radijski, internet TV, online, društvene mreže
- Prikupljanje informacija, predlaganje tema, praćenje događaja

Uvjeti:
- Izvrsno poznavanje hrvatskog jezika u govoru i pismu
- Osnovno poznavanje mađarskog jezika
- Samostalnost u radu, komunikativnost i pouzdanost
- Odgovornost u izvršavanju zadataka

Prednost imaju kandidati s vozačkom dozvolom B kategorije.

Prijava:
- Uz životopis priložiti motivacijsko pismo na hrvatskom jeziku

croatica@croatica.hu
+ 36 30 790 06 08

PRIJAVE OČEKUJEMO DO 17. STUDENOG 2023.

03/11
2023

NEPROFITNO PODUZEĆE ZA KULTURNU, INFORMATIVNU I IZDAVAČKU DJELATNOST „CROATICA"

srdačno Vas poziva
na predstavljanje zbirke pjesama
Marije Fülöp Huljev „POVEZANOST"
i duhovni koncert Ženske vokalne skupine „Biseri" iz Unde
3. studenog 2023. u petak u 18 sati u sjedište Croatice
Budimpešta, Lónyay ulica 18/b

VESELIMO SE VAŠEM DOLASKU!

CROATICA

SRDAČNO POZIVAMO SVAKOGA!
SZERETETTEL VÁRUNK MINDENKIT!

Vjerujemo. Govorimo. Postojimo.

1533
2023

490 ljet u srcu Gradišća prez granic
490 éve a Várvidék szívében határok nélkül

2023. 11. 12. NE/VA 15:00

KOLJNOF, KULTURNI DOM
KÓPHÁZA, MŰVELŐDÉSI HÁZ

FOLKLORNA GRUPA KOLJNOF - KÓPHÁZI FOLKLÓRCSOPORT
KOLJNOFSKO HRVATSKO DRUŠTVO - KÓPHÁZI HORVÁT EGYESÜLET
HRVATSKA SAMOUPRAVA KOLJNOF - HORVÁT NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT KÓPHÁZA

www.koljnof.hu

DANI DOMOVINSKOG BOJA U GRADIŠĆU

A HORVÁT HONVÉDŐ HÁBORÚ NAPJAI
2023.11.2-3

nov. 2 - Petrovo Selo- Szentpéterfa
nov. 3 - Koljnof- Kópháza

Petrovo Selo/ Szentpéterfa - Kulturni dom
Gosti/ Vendégelőadók : Ante Keserović, Vlado Pritišanac

18:00h

Koljnof/ Kópháza - Kulturni dom
GostiGosti/ Vendégelőadók : Ante Keserović, Vlado Pritišanac

18:00h

Gradišćanski Savez

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić Blažetin (tel. +36 30 396 1852, e-adresa: *branka@croatica.hu*); NOVINARI: Stipan Balatinac (e-adresa: *balatinacz66@gmail.com*); Bernadeta Blažetin (e-adresa: *beta@croatica.hu*); RAČUNALNI SLOG: Márk Petruska; LEKTOR: Vjekoslav Blazsetin (e-adresa: *lektor.glasnik@gmail.com*).
ADRESA: 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b. (tel. +36 30 436 1146, e-adresa: *glasnik@croatica.hu*) – ZA OSNIVAČA: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Nonprofit Kft. RAVNATELJICA: Timea Šakan-Škrlin. List se širi posredstvom Mađarske pošte na osnovi pretplate na žiroračun 11600006-00000000-78637100 (Erste Bank Hungary Zrt.). Pretplata na godinu dana iznosi 10 400 Ft. Tjednik se financira iz državnog proračuna Mađarske. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Nonprofit Kft., 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b.
HU ISSN 1222-1270